

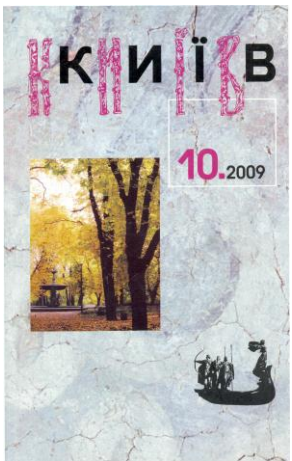
Огляд новинок вітчизняної та зарубіжної періодики (липень-жовтень 2009р.)

Сторінками історії

Кількома сторінками історії вікопомного подвигу українського народу Правобережжя і січовиків, звершеного в 1768-1769 роках і названого Коліївщиною є історичний роман Олександра Гижі «Четвертований храм», надрукований в ж. Київ № 7-8, 9, 10, 11-12 за 2009р.

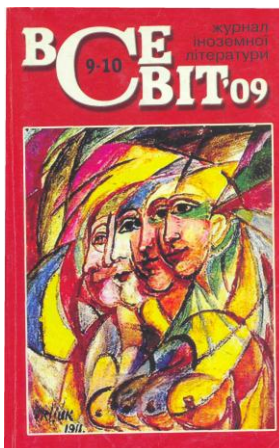
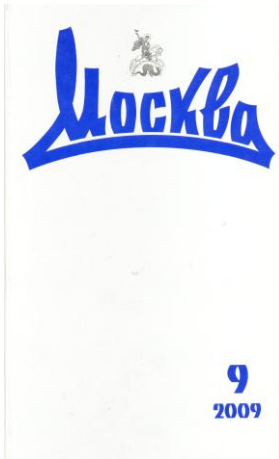
Це було повстання українців проти польської експансії та національного гноблення, яке, врешті-решт, ослабивши Польщу, призвело до введення Катериною II великих військових контингентів на Правобережжя України з метою найлютішого придушення повстання. Письменник детально і переконливо правдиво змальовує штурм та взяття Уманської фортеці багатотисячним військом з козаків та гайдамаків під керуванням Івана Гонти та Максима Залізняка в червні 1768 р. Але повстання було придушене: царські війська підступно оточили повстанський табір, Залізняк та Гонта були по-зрадницьки заарештовані, а їх загони роззброєні або розбиті. А найбільше уваги автор роману приділяє постаті Івана Гонти. «Сите життя поза волею може упокорити дух людини, але не прагне волі – се єдине джерело, яке помирає лише тоді, коли гине людина» – в цьому був переконаний Гонта до останньої години свого життя. Повстання захлинулось в крові, але пробудило приспану в кайданах волю українського народу.

Анатолій Дімаров пропонує читачам свою нову повість «Син капітана» в ж. Київ №10 за 2009р. Автор розповідає про один з унікальних випадків, що стався в роки Великої Вітчизняної війни. Червень 1942 року, Україна. Ідуть жорстокі бої за Донбас. Фронт рухається на схід. В розташування дивізії, що веде оборонні бої, з'являється хлопець, в якого з документів є тільки свідоцтва про закінчення 9-го класу, а паспорт ще не встиг отримати, бо не виповнилося 16, але він хоче воювати нарівні з дорослими. Волею обставин, Юрко йде за лінію фронту з розвідгрупою. Гинуть його товариші, а він залишається живим і з крихітним немовлям на руках (сином свого загиблого командира).

Автор говорить, що він кілька разів переробляв цю повість, відновлюючи деякі епізоди, вилучені цензурою, що дихали жорсткою правдою про війну.

Повість Максима Яковлева «В годы отрока Варфоломея» (ж. Москва №9 за 2009г.) рассказывает о жизни на Руси в конце XIII – в самом начале XIV веков. Немного реальной истории: Русская земля в это время состояла из отдельных княжеств, которые терпели тяжёлый гнет монголо-татарского ига. В междоусобной борьбе удельных княжеств в XIII в. победу одержало Московское княжество, главным городом которого была Москва. Московские князья повели упорную борьбу за политическое главенство в русских землях и, особенно во время княжения Ивана Даниловича, прозванного Калитой, Московское княжество расширилось и укрепилось. В 1328г. Золотоордынский хан передал Ивану Калите

право сбора дани со всех русских земель и доставки её в Орду. А это уберегало русские земли от разорения монголо-татарами и способствовало превращению Москвы в центр «собираения» русских земель.

Именно в это время происходят события повести. Автор рассказал о судьбе семьи ростовского боярина, и с особым вниманием – о его младшем сыне – подростке Варфоломее. Очень подробно, скрупулёзно, достоверно нарисован быт и нравы того времени, и, конечно же, язык повествования способствует этому.

Ирина Богатырёва в своём романе «Кадын. Сказка о вечном ковчеге» (Октябрь, 2009г., №7) рассказывает о царице, ставшей свидетельницей и жертвой роковых перемен в жизни и духе своего народа, который остался для потомков загадкой. В основу замысла легла научная сенсация – уникальное захоронение молодой женщины, обнаруженное в 1993 г. в приграничной зоне Алтая. Прекрасно сохранилась не только мумия, но и одежда, и поразительный по пышности парик и ритуальная атрибутика. Всплыли легенды о древних девах-богатырях, хранительницах алтайского народа, разгорелся интерес к культуре жителей алтайских гор в XIII – VI вв. до н.э. Представление о древних жителях Алтая до сих пор фрагментарное, восстановить их историю так и не удалось. Несмотря на это, в сознании современных алтайцев именно эти люди были их предками.

Ирина Богатырёва не считает свой роман ни исторической реконструкцией, ни опытом в жанре фэнтези. Но её роман знакомит читателей с универсальными законами существования целого народа, о котором известно только, что он был и безвозвратно канул в Лету. Роман завораживает читателей не только сюжетной линией, но и постижением неуловимой тайны и правды жизни людей, ставших легендой.

Американський письменник Едгар Лоренс Доктороу відомий передусім своїми реконструкціями так званої не книжкової, «суб`єктивної» історії США. Останній його роман «Марш до моря» (Всесвіт №9-10, 11-12 за 2009р.) розповідає про кровопролитну громадянську війну в США у 1860 – 1861 рр., яка велась під прапором ліквідації рабства між федератами та південцями. Замучений Президент США Авраам Лінкольн доживає свої останні дні, а генерал Шерман на чолі шістдесятитисячної армії федератів здійснює переможний «марш», прямуючи через штати Джорджія, Південна та Північна Кароліна до побережжя Атлантичного океану. Автор багато уваги приділяє конкретним людям, рядовим, які на собі відчувають, що таке тягар війни.

Сучасність на папері

Журнал «Радуга» в №9 за 2009г. предлагает читателям новое произведение одного из своих постоянных авторов, который сейчас живёт и работает в Киеве, – повесть Олега Приходько «Девочка Надя. Акварель». Этот писатель известен и как автор сценариев для телесериалов, в том числе, ряда серий для знаменитых «Ментов» («Опера. Хроники убойного отдела»). Он со знанием дела, правдиво и скрупулёзно описывает рабочие будни сотрудников уголовного розыска, которые занимаются расследованием убийства человека, связанного с мафиозными кругами. Можно сказать, что это маленькая картинка из сегодняшней жизни большого города.

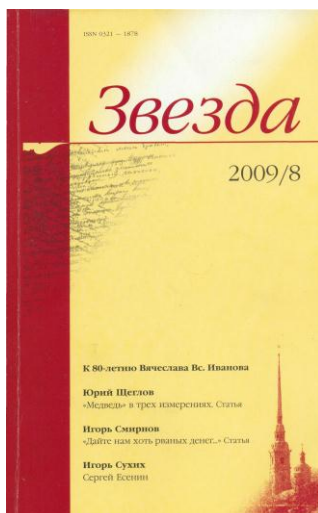
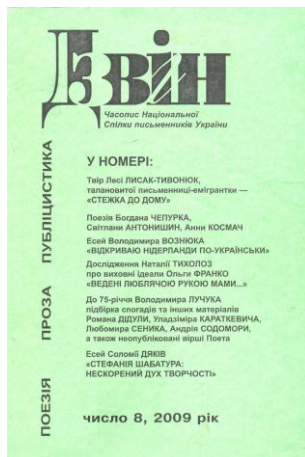

Владимир Пшеничников – один из тех русских писателей, кто пишет так называемую «деревенскую прозу». Новое его произведение – повесть «Черты лихого лета» опубликовал журнал «Москва» в №10 за 2009г. Сам автор из Оренбургской области, и пишет о своих земляках. Он описывает нелёгкую жизнь и быт жителей деревни в Оренбургской области, касается самых болезненных точек жизни современных крестьян, пытается обратить внимание читателей на нравственные традиции современной сельской жизни, где люди, преодолевая равнодушие, сочувствуют и помогают друг другу.

Очень созвучен предыдущей повести рассказ воронежского писателя, журналиста Ивана Евсеенко «Дорогие мои...» («Радуга» №7 за 2009г.). Летом 2008 г. автор удостоен премии им. В. Шукшина. Это рассказ в письмах. Рассказ о жизни пятерых одиноких старых женщин, которые живут в заброшенной деревне в 10 км. от центральной усадьбы. Дети и внуки каждой из них не находят времени навестить матерей. И осталась у женщин единственная возможность общаться с родными детьми – писать им письма, которые со спокойной душой и без слёз читать невозможно.

Скарбниця мемуарів

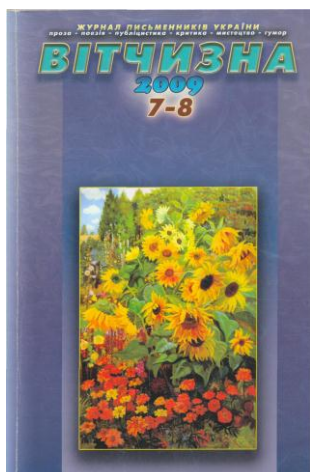

З'явився твір, що стає в один ряд з найкращими зразками цього жанру – денники 2008 р. відомого українського письменника Петра Сороки під назвою «Навпроти дощу і лісу», які вперше надрукував ж. «Дзвін» в №7 за 2009р. В першій частині твору автор викладає спогади про своє дитинство, яке пахне полином, з теплотою і сумом розповідає про своїх батьків, пише про своє відчуття краси, де природа відіграє надзвичайно важливу роль, про найближчих і найдорожчих друзів. А ще про відносність людського буття, адже щастя й горе часто ходять поряд. Друга частина денників – це думки, короткі спогади, розповіді про сучасних українських письменників. Це такі відомі імена як Ліна Костенко, Степан Крижанівський, Галина Пагутяк, Юрко Гудзь, Василь Захарченко, Валерій Кикоть та інші. Про що б не писав автор, це хвилює і вражає, адже пише він серцем і пропускає через душу, а отже зігріває його теплом.

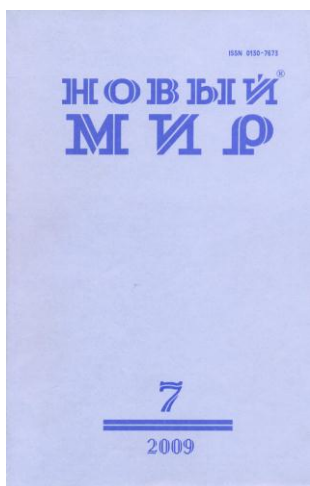
Одна з книг талановитої української письменниці Лесі Лисак-Тивонюк «Стежка до дому» вміщена на сторінках часопису «Дзвін» в №8, 9-10 за 2009р. Літературні щоденники письменниці – це ілюстрація до характеристики тієї частини трагічного покоління, яке в часи лихоліття змін окупацій і влад покинуло рідну українську землю, як це не парадоксально, через любов до неї. В сповіді автора звучить щира ностальгія за «далеким домом». Вона змальовує його таким, яким він був насправді тоді, в далекому дитинстві і юності: завжди наголошувала на красі барв, запахів та обрисів покинутої рідної землі і, головне, на красі її людей, з їхніми традиціями, звичаями, побутом. Саме ця краса була визначальною рисою творчості письменниці.

Вячеслав Иванов опублікував свої воспоминания о Борисе Пастернаке под названием «Перевернутое небо. Записи о Пастернаке.» в ж. «Звезда» в №8,9,11,12 за 2009 и №1 за 2010г. Автор знал писателя на протяжении 23 лет. Поражают подробности и внимание, с которым автор рассказывает о жизни Б. Пастернака в годы Великой Отечественной войны и в послевоенные годы, о его работе над стихами, переводами, над романом «Доктор Живаго», который повлиял не только на судьбу самого автора, но и некоторых близких к нему людей. Среди людей, окружавших Бориса Пастернака, были Константин Федин и его жена, А. Фадеев, Л. Леонов, Вс. Иванов и его семья, Сельвинские, Кончаловские, Асмусы, Тренёвы и многие другие.

Люди і долі

Історія України ХІХ ст. багата славетними іменами видатних людей і навіть цілих родин. Одна з таких – родина Маркевичів, якій належить визначний внесок у культурно-історичну спадщину української минувшини. Про цей славетний рід розповідає Володимир Скринченко в публікації «Богиня Кліо та інші музи родини Маркевичів» в ж. «Вітчизна» №7 за 2010 р.

Отдельные главы из книги Захара Прилепина «Леонид Леонов. Игра его была огромна» напечатал ж. «Новый мир» в №7,8 за 2009г. Это биография писателя Леонида Леонова, начатая с рассказа о его дедах и родителях, живших в домах на московских улочках начала позапрошлого века, далее май 1899г. – день рождения Леонида и до тёмного дня августа 1994г. – последнего дня жизни писателя. Это рассказ о писателе Леонове, об исторических персонажах и современниках. Уже будучи стариком, Л. Леонов сказал однажды, что у каждого человека помимо внешней, событийной, очевидной биографии есть биография тайная. И ненасытный Захар Прилепин взял на себя смелость совместить в своём повествовании обе эти жизни воедино.